

TOMVS SECVNDVS

MALLEORVM
QVORVNDAM MALE-
FICARVM, TAM VETERVM,
QVAM RECENTIVM AVTO-
rum: Continens

- I. M. Bernhadi Basin Opusculum de artibus Magicis, ac Magorum Maleficis.
II. Ulrici Molitoris, Constantiensis V. I. Doctoris & Professoris Papiensis, Dialogus de Lamiis, & Pythonicis mulieribus.
III. Flagellum Damonum: seu exorcismi efficacissimi, & remedia probatissima ad malignos Spiritus expellendos, eorumque facturas & maleficia effuganda: Per Fr. Ieron. Mengum, ordinis Minorum, praterito anno 1511. Bononia sub concessu Curia Episc. & S. Inquisit. excusum.
IV. D. Ioannis de Gerson, olim Cancellarii Parisiensis, libellum de probatione Spirituum.
V. M. Thomae Murner, Ordinis Minorum libellum de Pythonicis contractu.
VI. Falici Malleoli V. I. D. Cantoris quondam Thuricensis, & Prapostiti Solodorensis, Tractatus duos Exorcismorum seu Adimrationum.
Item, Tractatum eiusdem de credulitate Damonibus adhibenda.
VII. R. P. F. Bartholomaei de Spina, Ord. Prad. Sacri Palatii Apostolici Magistris questionem de Sirigibus seu Maleficiis.
Item eiusdem Apologiam quadruplicem, de Lamiis: contra Io. Franciscum Ponsanibium, V. I. D.

Cum Gratia & Priuilegio Caf. Maieft. ad decennium,

FRANCOFORTI,

M. DC.

DE ARTIBVS
MAGICIS AC MAGO-
RVM MALEFICIIS OPVS PRÆ-
CLARISSIMVM, EXIMII SACRÆ LEGIS
disquisitoris Magistri Barnardi Basin, Cæsar-
augustanensis Ecclesiæ Canonici, nuper
à mendis quamplurimis e-
mendatum.

PROOEMIUM.

VM vos in audiendis *Magicae artis*
disceptationibus attentissimos conspi-
cio, & rei magnitudinem meis oculis
subijcio, Illustrissime & Reuerendissi-
me domine, purpurati cætus parti-
ceps & sacri consilii membrum, spectabilis Rector, sa-
cra militia duces, proiudices incorrupti, auyati mili-
tes, & vos sacratissimi Dei studij expositores, a quib.
abditissima quæq; doctrinarum omnium intelligun-
tur. Non mediocri molestia afficior, propterea quod id
onus ad me delatū intelligo q̄ vel ad plures doctissi-
mos & eloquentissimos viros impartitū impar eorū
virib. videretur, præsertim hoc in loco celeberrimo, et
apud cœlestiū artium præceptores, quibus de reb. ma-
gnis & grauib. iudicādi datur facultas. Itaq; vereor
cū non videā, quid tanto conspectui dignū. aut elegā-
tia dicendi, aut sententiarū gravitate à me possit af-
ferri satis ne mihi parū hac in re consuluisset iudicem.

Præfatio ad
auditores in
lectorio ha-
bita.

Verum

Dictis paren-
dum maiorū.

Articuli hi
Parisienses
habentur in
Ioh. Bodini
Dæmone
mania, de ver-
bo ad verbū.

Magi
Druidæ.

Verum, quia in hoc est mea omnia disposita uiuendi ratio, ut nihil esse ducam magis meum, quā dictis parere maiorum: Quapropter respondere dignum duxi ad questionē, quam proposuit sacra scientia summus interpres, grauitatis & consilii custos, cuius eloquio (ut audire potuisti) & sapiētia, & vetustissimarum gentium memoria coniuncta est.

Protestari tamē primum necesse est, nil pertinaciter me dicere aut defendere velle. q̄ sacros. repugnet Ecclesia, aut Doctorib. per eam approbatis, seu articulis Parisiis condēnatis. Paucat amē, p̄babiliter me adducturū, gratia conferentia habenda cū praestantissimis cōmilitonibus meis. Et quia disceptationi locus est, non orationi: pro quaestione proposita: Vtrū Christi doctrina fideles omnes a Magorum maleficiis purgentur.

Notandum primo q̄ Magus vocabulum est Persicū, id denotās quod apud Græcos Philosophus, & apud Latinos sapiens dicitur. Hos Galli Druidas vocare. Vnde Plin. li. 16. naturalis Historia in fine. Nihil, inq̄, habet Druida: ita. n. Galli suos appellant Magos. Aegyptij in ea significatione, qua nos sacerdotes et Graeci prophetas dixerunt. Inde Gymnosophistas Græco vocabulo: & sua interpretatione vocabāt. Babylonij nec nō & Assyrij suos Magos seu sapiētes Chaldaeos vocauerunt. Itaq̄, Laertio teste, Magi apud Persas Deorū cultui maxime insistent. preces illis ac vota & sacrificia offerūt, de Deorū substantia & generatione dixerūt: cultū & vsū auri interdicūt. Post hac tractu tēporis ij tantūmodo Magi dicti sunt, qui ob facinorum magnitudinem vulgo Malefici appellantur.

Notan-

Notandū secundo, quod ars Magica, vt placet Plinio lib. 30. natur. Historie ab ipso Zoroastro (vt omnes auctores conueniant) in Perside ortū habuit: qua (vt ait) fraudulentissima artium in toto terrarum orbe plurimis seculis valuit: & subdit.

De inuentō-
re Magicis.

Auctoritatem ei maximam fuisse nemo miretur, & sola, artium tres alias imperiosissimas humana mentis complexa, in vnam se redegit. Nā primo de medicina nemo dubitauit, hāc specie saluari irrepisse, velut altiore sanctioremq; quam medicinā: ita desideratissima blandissimūq; pmissū addidisse vires religionis, ad quam maxime alligat humanum genus: Atque vt hoc quoq; suggererit, miscuisse artes Mathematicas, nullo non auido futura de se sciendi, atq; ea è cælo verissime peti credenti. Ita possessio hominū sensibus triplici vinculo in tantum fastigiū adoleuit, vt hodie etiam in magna parte gentium præualeat.

Magica Mē-
dicinā, Theo-
logiam, &
Mathesin sibi
colligauit.

De isto Zoroastre dicit Solinus, & risit quando nascabatur, & dicit August. & ille risus, quia monstruosus fuit (risit enim quando plorare debuit, vt plorant ceteri) nihil boni portendit, quod patuit. Inuentor artis Magica fuit, sed sua ars Magica ad infelicē terminum, sicut & ceteros Magos duxit: quoniā in pralio Ninus Rex Assyriorum eum superauit: & demum ictu fulguris occubuit: non obstante, quod Magus & Astrologus maximus effet: vnde Zoroastres viuens astrum dicitur.

De Zoroā-
stris risū cum
nascēretur.

Postea vero Democritus & Orpheus Magicam ampliauerunt. His notatis sit prima propositio talis.

Zoroastres
vium astrū
dicitur.

SEQVNTVR DECEM PROPOSITIONES, probantes quod Dæmones possunt propria virtute homines decipere.

PRIMA PROPOSITIO.

Multa per artem Magicā in prestigijs & maleficijs possunt ostendi & fieri, quæ aspicientibus & causam ignorantibus videntur mira. Probatur primo per Augustin. lib. 28. de ci. Dei. Dum essemus, inquit, in Italia, audimus quasdam mulieres imbutas Magicis artibus, dato caseo statim homines in iumenta conuertere, quæ ut alia iumenta necessaria quæq; portabant: & finita opera iterum homines ab illis restitui, quibus (ut ait) mens semper humana cōseruata fuit. Apuleius etiā Platonica sectæ Philosophus scripsit. se in asinum apud Thessaliā veneficijs cuiusdam mulieris (dum per Magicā fieri ausu conaretur) conuersum fuisse, & tractu temporis in hominem restitutum. Plinius, Seneca, & Cicero certissime affirmant, messes in varios agros Magorum prestigijs traduci posse. Vnde Ouid. Carmine 1. Ceres sterilem vanescit in herbam. Et Virgilius in Bucolicis, Eclo. octaua: Atq; satas alio vidi traducere messes. Medea quoq; apud Ouidium libro Metamorphoseos septimo ex hac arte mirabilia patrasse narrat: Cum volui, ripis ipsis mirantibus, amnes in fontes redire suos, concussaq; sisto, Stantia concutio, cantu freta nubila pello. Ex his & plurimis experientijs, quas breuitatis gratia missas facio, patet veritas propositionis.

Homines
mutati in iu-
menta.

SECVN-

SECUNDA PROPOSITIO.

Sicut mira multa per artem Magicam facta, corporibus cœlestibus minime sunt ascribēda, ita nec virtuti intellectus hominis, artibus Magicis videtur. Probatio primæ partis: quia impossibile est, quod effectus, qui sunt proprii naturæ intellectualis ex virtute cœlestis corporis causentur. Nam propria operatio cuiuslibet rei sequitur propriam naturam eius. Cōstat autem, quod locutio est actus naturæ rationalis. In operibus autem Magorum aliqui colloquentes hominibus: & responsa dantes de diuersis negociis expresse audiuntur: quare impossibile est, quod huiusmodi effectus artis Magicæ causentur vniuersaliter ex virtute corporis cœlestis. Nec potest dici, quod huiusmodi locutiones quæ audiuntur in operibus Magorum, nō fiunt secundū sensum exteriorē, sed solum imaginariē & phantastice: quia huiusmodi locutiones indifferēter audiuntur ab omnibus circumstantibus. Hoc autem esse nō posset, si solum fieret secundū Magorum, quibus responsa dantur, imaginationes. Nam ea quæ fiunt intrinsecus in imaginatione vnius, non percipiuntur sensibiliter extrinsecus ab aliis. Igitur prima pars vera.

Corporib. cœlestibus nō ascribenda mira Magica.

Quō colloquantur Demones & Magi.

Secunda pars probatur. Primo quidem, quia cum virtus sequatur essentiam rei: diuersitas vel identitas virtutis, diuersitatem vel identitatem indicat essentialium principiorū. Intellectus autem cōmuniter hominum talis conditionis inuenitur, quod eius cognitio ex rebus sensibilibus causatur magis, quam posset sua conceptione res sensibiles causare vel immutare. Si ergo

Mira Magica nō sunt ascribenda virtuti humani intellectus.

De artibus Magicis, &c.

sint aliqui homines, qui cōceptione intellectus sui possint virtute propria res naturales transmutare, erunt alterius speciei ab aliis hominibus, & dicentur aquivoce homines cum eis, quod constat esse absurdum. Igitur impossibile est, quod virtute intellectus hominis, arte Magica utentis, efficiantur operationes artis Magicae.

Nō discimus
virtutem fa-
ciendi, sed so-
lum cognitio-
nem faciēdi.

Probatur etiam ista secunda pars, quia virtus agēdi seu faciendi non acquiritur per disciplinam, sed solum cognitio faciendi. Videmus autem, quod per disciplinam, aliqui homines pestiferi acquirunt, quod huiusmodi effectus Magicos efficiant. Non igitur est in eis virtus realis aliqua, per quam huiusmodi effectus Magicos efficiant, sed solum cognitio vel notitia in libris damnata acquisita: igitur secunda pars propositionis vera.

Artificialia
Magorū non
virtutem ha-
bēt ex cœlo.

TERTIA PROPOSITIO.

Artificialia, quibus Magi utuntur ad benevolentiam, odium, vindictam, seu secretorum notitiā, aut alios quoscūq; effectus artis Magica, virtutem in se nullam habent ex cœlo nec aliunde. Probatio, quia figura secundum sui rationem abstrahit ab omni materia sensibili, cum sit quoddam Mathematicum. Sed talia Mathematica nullius actionis naturalis possunt esse principia, cum non sint actiua nec passiua. igitur propositio vera.

Imagines seu
figuræ Mago-
rum non sunt
effectus cor-
porum cœle-
stium.

Item hominis figura vel imagines, quibus Magi utuntur, non sunt effectus corporū cœlestium, sed potius hominis per artem illam operantis. Ergo opera artis
Magica

Magica, quæ fiunt cum hominibus artificialibus, non sunt effectus corporum cælestium. Nec dici potest, quod sicut corpora naturalia subduntur cælestibus corporibus: ita et corpora artificialia. Et ideo sicut corpora naturalia sortiuntur quasdam virtutes occultas, continentas speciem (sicut quod Magnes attrahit ferrum) ita & corpora artificialia, sub certa constellatione fabricata, sortiuntur virtutem occultam à corporibus cælestibus, ad aliquos effectus producendos (quæ videtur potissimaratio Astronomorum) quia non videtur simile de istis & de aliis corporibus. Nam virtutes naturales corporum naturalium consequuntur formas naturales eorum, quas quidem formas sortiuntur ex impressione corporum superiorum: & ex eorundem corporum impressione sortiuntur quasdam virtutes actiuas speciem continentes. Sed forma corporum artificialium non sunt effectus corporum cælestium sed procedunt ex conceptione artificis, eas in materiam inducentis. Igitur ex impressione corporum superiorum nullam prorsus virtutem actiuam, in quantum sunt artificialia, sortiuntur.

Taxantur
Astronomi,

QUARTA PROPOSITIO.

EX hac tertia propositione infertur quarta. Quia sicut imago leonis sculpta in signo leonis, neminē à passione renum vnquam liberauit. Nec virgilij Magi musca anea ab vrbe Neapoli veras muscas fugauit: sic nec per imaginem aliam, aut sculpturam, circum anulum, sigillum seu figuram immutantur hominum aut brutorum corpora: immobilitantur vel fugantur

An imago leonis, sculpta in signo leonis, curet tenes. An virgilij musca anea veras muscas abegit.

animantia, nec referantur ostia, patet propositio ex supradictis.

Et adhuc aliter probatur: quia vel talib. est impressa virtus vel forma a superiori agente, sicut lux a illuminatur à sole per lumen receptum. Vel hoc fit per solam motionem superioris agentis, absq. forma aliqua seu virtute eis inhaerente ad agendum: Sicut aqua maris fluit & refluit per motionem corporis cœlestis. Non primū, quia cum operatio, quæ consequitur formam impressam, communiter inueniatur in omnibus indiuiduis, quæ sunt eiusdē speciei, sequeretur, quod omnia artificialia eiusdē speciei vel figura ingeniorū artificialium similes & conformes haberent actiones, quod falsum est. Nec secundum dici potest, quia cum operatio quæ sequitur solam motionem superioris agentis nō semper conueniat rebus motis, sicut non semper Oceanū fluit & refluit sequeretur, quod huiusmodi artificialia nō haberent actiones, nisi solum durante constellatione, sub qua sunt fabricata, cuius contrarium asseritur ab expertis. Igitur propositio vera.

QVINTA PROPOSITIO.

Aut carmina
Incantatorū
operentur aliquid.

Incantatores, carminum violentia nō inficiunt aut sanant homines, nec incantationibus cogunt de latebris exire serpentes: cum verba eorū scripta seu prolata de se, obseruata etiā constellatione, talia, aut eis similia nequaquam possint efficere. Probatur primorazione, quia ars nō producit materiam in qua operatur artifex: sed ea præsupposita superinducit formā. Verba autem humana habent materiam, sonos scilicet, ab

ore hominis sensibil ter prolato. Significatione vero quasi formā habet ab intellectu. Vnde ad hoc datus est sermo secundū Philosophū, vt praeſto ſint nobis mutae voluntatis indicia. Igitur ſicut artificialia in quācum huiusmodi nō habent efficaciam ad determinatos effectus artis Magica producendos ex virtute corporum caeleſtium: ita pari ratione nec verba incantatorum quantūcumq; temporibus electis ſint ſcripta, aut ex intentione & deſiderio animae rationalis formata.

Idem habetur 26. quaest. 7. admoneāt fideles, vbi habetur: quod Magica artes incantationeſq; infirmitatibus hominum nihil poſſint remedij conferre, ſed hoc eſſe laqueos antiqui hoſtis.

Nec quēquā mouere debet glosſa ſuper illud Pſalmi. Sicut Aſpidi abſurda obturant aures ſuas. Aſpis, inquit, ne vocem incantatoris audiat, vnam aurem ponit in terra, alteram claudit cauda, ac ſi timeat, quod virtus verborū incantantis ad ſe perueniat. Non enim hoc facit Aſpis ex eo, qd verba incantantis intelligat (vt dicit Auguſt.) ſed quia in prolatione verborum ſentit in ſe quandam immutationem: quam naturali inſtinctu reſugiēs (ſicut omne animal naturaliter reſugit ſuum corruptiuum) claudit organa ſenſus auditus: ſicut & homo contra aliquem terribilem ſonum apponit ſubito, & quaſi ſine deliberatione manus ſuas ad aures, ne audiat ſonum illum. Praediſta autem immutatio, quae ſit in corpore ſerpentis ad verba incantatoris, non ſit virtute verborum. Quae autem virtute fiat, dicetur in ſequentibus. Et ſic patet quinta propoſitio.

Quomodo intelligendum?
Aſpides obturare aures.

S. Auguſtini
error.

SEXTA PROPOSITIO.

De intellectu
separato, Ma-
gorum opera-
tionibus se
immiscente.

Effectus mirabiles artis Magica efficiuntur ab intellectu separato, Magorum operationibus se immiscente. Probaturs primo, quia Magi in suis operationibus utuntur quibusdā vocibus significatis ad determinatos effectus producendos: quæ quidem voces nihil aliud sunt, quam quedam inuocationes, adiurationes, seu impéria quasi vnius ad alterum colloquentis.

An animæ
sint potiores
in iis qui mi-
racula edunt.

Vnde Aug. de ciuitate Dei dicit, q̄ Porphirius velut dubitās quærīt: utrū in diuinatibus, & quadam miraculentibus, anima sint potiores quā in aliis. An aliqui spiritus extrinsecus veniāt: Et potius venire eos extrinsecus arbitraturs. Spiritus autē separatus aut est bonus aut malus. Non pōt autem dici. q̄ huiusmodi effectus, qui fiunt per artē Magicam, fiant per bonos spiritus. Primo, quia nō est boni spiritus se familiarē exhibere sceleratis hominibus: aut prestare eis patrociniū in his quæ sunt cōtraria virtuti & veritati. Huiusmodi autē artibus Magicis utūturs ut frequēter homines scelerati, plerunq; etiam homicidia & maleficia per eos pcurāt.

Bonos spiri-
tus non com-
municare
Magis.

Nam secundū Isidorum vni. li. ethymo. vtiēs predictis artibus Malefici vocāturs. Quare manifestum est, quod per spiritum bonum huiusmodi effectus artis Magica nullo modo efficiunturs.

Magorum o-
pera ducunt
ad mendacia.

Præterea, Spiritus boni est ducere quantum in se est ad veritatem: Sed in operibus Magorum multa plerunque fiunt, quibus homines ludificanturs, decipiunturs, & in errorem trahunturs. Igitur per bonum spiritum opera Magica non efficiunturs.

Idem

Idem patet ex hoc, quia non est spiritus boni, ut si sit superior, minori, vel pari subdatur: aut si sit inferior, ut sibi à superiore suppl. cationē fieri patiat. Sed Magi & Necromāfici in suis operationibus inuocant eos, quorum auxilio vtuntur, suppliciter quasi superiores. Cum autem venerint, imperant eis quasi inferioribus. ut patet per libros acres & sacros illius artis. Quare manifestum est, quod hominis effectus artis Magica per bonos spiritus non efficiuntur. Relinquitur ergo &c.

SEPTIMA PROPOSITIO.

Quod tales effectus artis Magica sunt per malignos spiritus, quos nos Demones vocamus. Hec expresse dicit Aug. 3. de tri. Per Demones, inquit, Magica artes possunt, quicquid possunt valere nec aliquid, nisi data desuper potestate. Datur autem vel ad fallendum fallaces, sicut Aegyptios: & in ipsos Magos data est, ut in eorum spirituum operatione viderentur admirandi, à quibus fuerant damnandi. Ex quo repellitur error gétil. ū. qui huiusmodi operationes Dñs bonis attribuebant: Contra quos dicit Augusti lib. 85. Deus per semetipsum neminem decipit, sed per talem Angelum, qui a sua voluntatis perversitate, vel ad vindictam peccatorum, vel ad exercitationem eorum, qui secundum Deum nascuntur, ordinatur. Et idem 11. super gene. ad litteram. Quod enim, inquit, prastatur audire serpentes, vel intelligere verba Magorum, id est incantatorum, ut eis incantantibus exilient plerumq. de latebris in illius vis Diaboli operatur. Et subdit infra, Gaudet enim Demones hanc potestatem sibi dari, ut ad incantationes homi-

Boni spiritus non est, ut se subdat minori, si sit superior.

Magi imperant iis, quibus primo supplicabant.

Magica ars datur ad fallendum fallaces.

Quomodo Deus dicatur decipere.

hominum serpentes moueantur, vt quolibet modo fal-
lant quo possunt.

OCTAVA PROPOSITIO.

De aspectu
fascinantium.

Fascinatrices suo aspectu maleuolo immutare pos-
sunt infantium teneerrima corpora, et vsq; ad gra-
uem infirmitatem ea quandoq; alterare. Hanc propo-
sitionem probat Auicenna: quia substantiis separatis
multo magis obedit materia corporalis ad productio-
nem alicuius effectus, quam qualitatibus actiuis et pas-
siuis in natura. Nam ad apprehensionem substantia-
rum separatarum fiunt multa in istis inferioribus pre-
ter cursum corporum cœlestium, & aliorum naturali-
um agentium.

Ex sola ima-
ginatione a-
nimę calefcit
aut frigescit
corpus.

Quod patet de anima, quę si fuerit fortis in sua ap-
prehensione, immutat corpus proprium: sicut ex sola
imaginatione anima corpus calefcit: vt patet in cōcu-
piscētib; & irascētib; , vel etiam frigescit, sicut
contingit in timentib; . Incurrit etiam quandoq; ex
hac in febrem, aut aliquam aliam egritudinem.

An animę pu-
rx & propriū
corpus & ali-
orum corpo-
ra obediunt.

Et per hunc modum dicit, quod si anima coniuncta
corpori fuerit depurata à vitii; , & fuerit fortis in sua
apprehensione, quod tunc obedit ei non solum corpus
propriū, sed etiam corpora aliorum. Hinc & secundū
eū, quod aliqui sancti viri operantur multa mira pre-
ter solitum cursum naturę: ita quod ad eorum appre-
hensionem sanatur quandoq; infirmus, vel aliquid hu-
iusmodi. Et consimiliter dicit, quod si anima fuerit se-
data vitii; , & habuerit fortem apprehensionem in ma-
litiā, obedit ei materia corporis alieni ad transmuta-

tionem

tionem, precipue in illis, in quibus materia est apta ad receptionem impressionum sicut contingit in infantibus propter teneritatem carnis, sicut cera molli facile recipit impressionem sigilli. Et istam posuit Auicenna causam fascinationis.

Nam ex forti apprehensione vetularum obstinatarum in malitia, immutatur corpus infantis ad infirmitatem, vel ad aliquam passionem.

Sed ista ratio Auicenna non valet, nec in se: nec in confirmatione, per exemplum quod adducit. In se quidem, quia secundum Augustin. materia corporalis non obedit Angelis, nec multo minus animabus ad nutum, quantum ad corporalem transmutationem, sed soli Deo.

Exemplum autem quod adducit pro confirmatione non valet propter duo. Primo quidem, quoniam ex sola apprehensione aut imaginatione anima coniuncta, non sequitur aliqua mutatio corporis, nisi illa apprehensioni fuerit adiuncta aliqua affectio, puta gaudij vel timoris, concupiscentie aut ira, aut alterius passionis, per quas variatur modus cordis: & etiam spirituum procedentium a corde, ex quibus quidem spiritibus, vel retractis ad corpus per passionem: timoris, vel diffusis ad membra per passionem gaudij, sequitur alteratio aliqua in corde, qua potest esse causa infirmitatis, si materia sit disposita.

Secundo, quia maior est colligentia anima ad corpus suum, quam ad corpora aliorum: & quia immutatio corporalis est per contactum, magis est natum corpus proprium transmutari ex apprehensione anima quam corpora aliorum.

Quo aspectu
falsincentur
corpora in-
fantum.

Dicendum

Quomodo
oculi prospe-
ctum corpus
inficiant.

Dicendum est igitur, quod transmutatio corporis, quæ sit per fascinationem, non prouenit ex hoc, quod imaginatio vel apprehensio vnius animæ immutet immediate corpus alterius hominis. Sed ex hoc quod mediante motu cordis & spirituum (vt dictum est) immutatur corpus proprium coniunctum, quæ quidam immutatio spirituum maxime inficit oculos. Oculi autem infecti inficiunt medium, medium autem infectum inficit corpus prospectum si fiat facile immutabile. Sicut videmus, quod oculus menstruat inficit speculum, & precipue si sit nouum, vt habentur in li. de somn. & vi. Sic igitur ex forti apprehensione alicuius vetulæ in malitia indurata immutatur modus cordis & spirituum. Quæ quidem immutatio proueniens ad oculos inficit ipsos. Oculi autem infecti, inficiunt vicinum aerem, aer autem infectus inficit corpus infantis propter eius teneritatem: & ita ad maleuolū aspectum vetularum inficitur modo predicto infans & fascinetur, ita quod cibum euomat, & infirmitatem incurrat.

NONA PROPOSITIO.

Quomodo
corporalia
obediant Da-
monibus.

Tanta virtute Demones corporalibus rebus præsumunt, vt possint Deo permittente elementa commouere, mare concitare, montes & colles destruere, arbores herbasque disseccare, brutorum corpora atque hominum subintrare, vexationes, infirmitates & mortem ipsam procurare. Præbatur propositio, quia corporalia obediunt Demonibus quoad motum localem, vt patet per Augustin. 3. de tri. Sed predicta possunt fieri per transmutationem localem rerum corporalium. Patet de
infr-

infirmirate & morte, de quibus minus videtur. Cum enim sanitas cōsistat in conueniēti dispositione & ad-
equatione humorum, possunt Demones cōmouere hu-
mores corporis, & violenter exagitare: ad quod seque-
tur perturbatio sanitatis dolor, infirmitas, aut corpo-
ralis vexatio: sicut de Saul rege vexato à Diabolo legi-
tur 1. Reg. 16. Spiritus nequā exagitabat eum. Erat autē
ista agitatio interior vehemens cōmotio. Patet etiam
de stimulo carnis Pau. dato. 2. ad Cor. 12. vbi dicit glos-
sa Augustini dolore quodam corporis traditur Aposto-
lus vehementer exagitatus. Patet insuper Luca 13. de
muliere detenta in infirmitate annos decem & octo, a
qua dominus spiritum infirmitatis eiecit.

Potest igitur Dāmō vexationes grauiſſimas causa-
re, ad quas Deo permittēte sequetur mors. Potest etiā
Demon ab intrinseco violētias inferre, vt patet de se-
ptem viris Sare, Thob. 3. quos Asmodaus interfecit. Et
de Iob patientissimo, qui Sathana potestātē in rebus
secundis & corpore expertus, spiritu secundo edoctus
ait, nō est potestas super terram, qua valeat ei compa-
rari. Et sic patet veritas propositionis.

EX his infertur, quod Demon propria natura po-
testate interius & exterius potest homines variis
illusionibus decipere. Probatio primæ partis: quia ea
quæ ex motu locali aliquorum corporum causari pos-
sunt, naturali virtute Daemonum subsunt, vt ex su-
pradictis patet. Sed apparitiones imaginaria causan-
tur interdum in nobis per operationem naturæ ex lo-
cali mutatione corporaliū humorum & spirituum,

Sanitatem
facile pos-
sunt turbare
Dæmones.

Ergo duobus
Dæmonibus
in vicem suc-
cedentibus
vexatus est
Iob.

De causa somni.

Vehementer
studentes ha-
bent miras
apparitiones
& imagina-
tiones.

De Prestan-
tio conuerso
in iumentum.

vt dicit Philosophus in lib. de somno & vigilia. Vbi respondit causam apparitionis somniorum dicens, quod cum animal dormit, descendere plurimo sanguine ad principium sensitiuum, simul descendunt in spiritu animali impressiones relictæ ex sensibilibus motionibus, quæ in spiritibus sensualibus conseruantur, & mouet principium sensitiuum apprehensiuum, ita quod aliqua apparent, ac sit tunc principium sensitiuum a rebus temporis exterioribus immutaretur. Tanta etiam potest esse motio horum spirituum & humorum, quod non solum dormientibus, sed etiam vigilantibus huiusmodi apparitiones fient: sicut contingit in phreneticis, arreptitiis, & vehementer studentibus.

Igitur apparitiones imaginaria poterunt fieri in homine per Dæmones, humores, & spiritus interiores commouentes: ad quod sequitur varia ordinatio phantasmatum, vt varias representationes faciat eis quos decipere cupiunt. Et quia tunc anima conuertitur ad huiusmodi similitudines, sicut ad res, videtur homini quod sit equus oppressus onere. Quemadmodum videbatur patri ipsius Prestantii se fuisse caballum, & annonam cum aliis bestiis portasse, vt recitat Aug. 18. de ciu. Dei. & dicit ibi Aug. quod ita inuentum est. Quod est intelligendum, quod pater Prestantii, & alii (quos ibi recitat August. per Magas mulieres fuisse conuersos in iumenta onera portantia) phantastice solum fuerunt conuersi in iumenta: sed portatio prima onerum fuit vera, non quidem facta per homines, sed per Dæmones.

Sic etiam videtur aliquibus, quod transferantur de loco

loco
mi
nibu
ru c
mul
paru
re, d
bita
mili
V
quæ
quor
facta
in eo
in son
quod
quod
etiam
posse.
In
Ep
se duc
tur. E
gressu
I
auda
Iudic
res, &
Prope

loco ad locum, cum societate magna. Vnde quaedam muliercula infernientes Sathana, Damonum illufionibus seducta, credunt se, & profitentur nocturnis horis cum Diana paganorum Dea in magna mulierum multitudine equitare, & alia nefanda agere, puta paruulos à latere matrum accipere, assare, & comedere, domos per caminos seu per fenestras intrare, & habitantes variis modis inquietare: Quae omnia & consimilia aliquando solum phantastice accidunt eis.

Vnde August. 7. super Gene. ad literam, Illa, inquit, quae feruntur accidisse, ut quidem recordarentur, se in quorundam animalium corporibus fuisse, aut falsa facta narrantur, aut ludificationibus Damonum hoc in eorum animis factum est. Si enim contingit, ut quis in somnis fallaci memoria recordetur, se aliquid fuisse quod non fuit, aut fecisse quod non egit, quid mirum, si quodam de isto occultoque iudicio sinantur Demones etiam in cordibus hominum vigilantium tale aliquid posse.

Idem videtur sonare capitulum illud 26. quest. 5. Exeopi, ubi habetur, quod muliercula illa, qua dicunt se ductas ad loca remota, imaginarie tantum ducuntur. Et est illa ambulatio in imaginatione, & non ingressu pedum.

Istud tamen decretum videtur reddere Maleficos audaciores, ad introducendum alios in suam sectam, & iudices Ecclesia ad inquirendum de maleficiis remissiones, & sic videtur parare viam ad cultum idololatrie. Propter quod dicendum, quod decretum illud fuit sum-

Prestigie Demonu in nocturnis equitationibus mulierum,

De imaginariis ambulationibus muliercularum.

Decretum 16
q. 6. Episcopi.
infirmatur.

Canones ta-
xantur, quasi
male allegēt
Sacram scri-
pturam.

ptum ex concilio quodam particulari: & non ex al-
quo quatuor conciliorum generalium, & ideo non sa-
titur tanta auctoritate, sicut alia plurima decreta. Vi-
detur etiam leuitate quadam fuisse factum: quod po-
tet in exemplo Ezechielis, quod adducit ad probandum
quod deportatio illarum mulierū fiat solum in phan-
tasia, & non realiter: vbi sic habetur: Quis vero tam
stultus & hebes sit, qui hac omnia, qua in solo spiritu
fiunt, etiam in corpore accidere arbitretur, cum Eze-
chiel Prophetā visiones quā Domini sunt, in spiritu
in corpore viderit: sicut ipse dicit: statim inquit suū
spiritu.

Quod si Ezechiel existens in Chaldaa, dicit se suū
in spiritu in Hierusalem: hoc non probat intentum: nam
si adderetur, quod Ezechiel non potuit ibi esse praesens
nisi in spiritu, & non in corpore, quod falsum est. Nam
& Abacuc a Iudaea in Chaldaam confestim translatus
est. Daniel. 14.

Saluatio capi-
tuli Episcopi.

Veruntamen pro reuerentia sacri voluminis dicendum
est, quod si capitulum illud Episcopi, intelligatur, de
portationes & apparitiones illarum mulierū aliquando
fore imaginarias solum, non negando, quin possint esse
esse vera & reales, & quin aliquando praedictum capi-
tulum est tanto volumine dignum. Si vero intelligatur
tur, tales deportationes non posse aliter quam imaginari-
narie fieri, dictis sacra scriptura manifeste repugnat.
Et quod subditur in illo capitulo, quod qui talia credunt,
infidelis est, & pagano deterior, hoc intelligitur de
qui credunt diuinos cultus Diana, aut Herodias adhibere.

bere exhiberi; sicut illa mulieres credebant.

Sed quid de quibusdam vetulis, quae se in rapinam di-
cunt videre animas purgatorij, & plura alia, ut
furta, & res perditas: quarum pedes pro tunc adusti
non sentiunt ignem? Dicendum, quod Demon phan-
tasmatum in imaginatione earum tantum incendit, ut
extra nihil sentiant. Exemplum de habentibus mor-
bum caducum, qui etiam adustionem non sentiunt in
infirmitate sua: quia interioribus passionibus preffi,
extra non sentiunt ignem. Augustinus etiam de ciuitate
Dei recitat de quodam qui ad modicum alicuius gemit-
um, se adeo ad interiora conuertere poterat, ut nec
oculos, nec puncturas, nec vellicantes sentiret, imo tan-
quam in defuncto nullus anhelitus sentiebat.

Sed unde est, quod femina in maiori multitudine
reperiuntur superstitiosa & Malefica quam viri?
Respondetur, quod triplici ratione. Primo, quia prona
sunt ad credendum. Fidem autem malam Demon prin-
cipaliter querit, unde Ecclesiasticus decimo nono: Qui cito
credidit, leuis est corde & minorabitur. Secundo quia
feminae (propter fluxibilitatem complexionum) facilio-
runt impressioni ad reuelationes capiendas per im-
pressionem separatorum spirituum. Et Guilielmus Parisien-
sis dicit, quod cum complexionem suam bene viuunt, mul-
ieres bonae sunt: cum vero male, peiores sunt. Tercio,
quia linguam lubricam habent, & ea qua mala arte
dicunt, comparibus feminis vix calare possunt, sequen-
tes delusae cum vires non habeant, per maleficia vindicare
conarunt. Unde Ecclesiastici 25. Commorari Leoni &

De vetulis
corruptis, et
dentibus ani-
mas purga-
torij.

De corruptis
non sentien-
tibus ignem.

Cur feminae
sexus ma-
gis quam ma-
culinae prop-
ter ad Magi-
am.

Draconi plus placebit, quam habitare cum muliere nequam.

Quod Damones etiam exterius possunt homines deludere.

Ex supradictis patet prima pars propositionis, videlicet, quod Damones interius homines decipere & ludere possunt.

Secunda pars, scilicet, quod exterius possint illudere. Patet primo ratione organi sensus particularis exterioris: quod cum materiale sit, potest per Damones male disponi, ita ut videatur res aliter esse quam si quemadmodum febricitantibus propter indispositionem lingua, dulcia amara esse videntur. Ex parte vero obiecti, circumponendo aliquid circa obiectum: sicut quando corpus album videtur mediante vitro rubicundo: illud album videtur rubicundum.

De sociis Diomedis in aues versus exemplum.

Potest etiam illudere quadam agitatione, occurrando quadam, & alia ostendendo: sicut socii Diomedis fuerunt subito subtrahiti, & ducti ad loca remotissima, & vera oves insolita fuerunt ibi posita, quae pro templum Diomedis multo tempore volauerunt, & illudebantur hi qui credebant socios Diomedis in conuersos.

Herba faciens trabes apparere serpentes.

Alio modo potest illudere, applicando res aliquas naturales, quarum virtus est, ut faciant apparere aliter quam sint: sicut est herba quadam accensamigans, quae facit trabes apparere serpentes.

Potest etiam assumpto corpore illudere. sicut apparuit Iacuca Moniali, ut refert Gregorius primo Dialogorum. Et sic patet propositio, quod Damones suis illusionibus possunt homines illudere.

Visis mirabilib. effectibus Magica artis, & magna
 Demonis potētia. paucis videre restat: Cur ad vo-
 ca Necromanticorum, Hydromanticorū, Chiroman-
 ticorū, Augurum, Auruspicum, Fascinatorum, Pytho-
 nicorum, aliorumq; Maleficorū sua scientia extensif-
 sima, ac potestate quā maxima, paratus assistat? Di-
 cendum breuiter, quod hoc prouenit, quia Dæmones
 vident saluti hominum, & ideo proni sunt ad nutri-
 endum & trahendum eos in errorem. Propter quod, Dæmones a-
 secundum quod vident vnumquemq; circa diuersa cu-
 riosae & superstitiosae aliquid obseruantem, ingerunt
 se sponte obseruationi eorum. sunt curiosi-
 tates & super-
 stitiones.

Secunda ratio, quia homines in signum subiectionis,
 & reuerentia Deo vero sacrificia offerūt, hymnos ca-
 unt, inuocationes, prostrationes, & alia huiusmodi
 ad cultum latriæ pertinentia faciunt. Idcirco Dæmo-
 nes, quorum superbia ascendit, semper appetūt quam
 maxime huiusmodi reuerentia signa sibi ab hominib.
 exhiberi: & ideo operationibus talia sibi exhibentium
 identissime se immiscet.

Cacodæmo-
 num super-
 bia ascēden-
 dit.

Notandum secundo, quod inuocare ex parte inuo-
 cātus duo importat. Primum est, inuocantē cre-
 dere alicuius rei, utpote, scientia, potentia, pecunia seu
 rei alterius se pati inopiam & defectum. Alterum est,
 credere illum defectum non fore sibi immobiliter affi-
 xum, quin valeat per aliquem liberari, quod inuocans
 desiderat.

De inuoca-
 tione Dæmo-
 num in adiu-
 torium.

Ex parte inuocati importat alia duo. Primum est,
 credere in ipso inuocato esse potentiam ad liberādum.

inuocantem à tali defectu. Ad Rom. 10. Quomodo inuocabunt eum in quem non crediderunt? Alterum est credere, quod ille qui inuocatur, à tali aditorio conferendo, si conferre voluerit, nullus poterit impedire. Vel saltem est amicus & familiaris illius, quem nullus potest impedire.

Ex parte finis inuocationis importat duo. Primum, quod credit inuocatũ humiliationibus, & obsecrationibus ad præstandũ patrociniũ inclinari. Alterum, quod inuocans talia facit, vt ab inuocato inuuetur. His notari ponuntur quedam conclusiones.

PRIMA CONCLUSIO.

SI Demon inuocetur, siue tacite siue expresse cũ sacrificio & adoratione, si credit ipse inuocans, Demonem forte Deum, à quo petit auxilium: talis inuocans Hæreticus est. Patet, quia credere Demonem fore omnium creatorem, Hæresis est. Ergo Demonẽ inuocans, & hoc credens Hæreticus est. Consequentia patet, antecedens sit euident: quia obuiat primo articulo fidei, & variis passibus sacri Canonis, vbi habetur Demonem initium habuisse, deliquisse, & in malum obstinatum remansisse, quæ de omnium creatore nesciuntur dicere.

SECUNDA CONCLUSIO.

Inuocans quouis modo Demonem, non credens eum esse Deum, sed Dei amicum & charũ, & ideo ipsum inuocat, vt cum Deo, quod petit sibi obtineat, talis inuocans Hæreticus est. Patet, quia credere Demonem non esse in culpa obstinatum, Hæresis est, ergo credens

Demonem
adorantes
credunt eum
amicum
Deo.

ipsum

ipsam fore Deo charum & amicum, Hæreticum est. Consequentia claret, & antecedes patet: quia in multis passibus sacra Scriptura habetur, quod Diabolus est obstinatus. Vt patet Apocalypses duodecimo & tredecimo. Et extra, de summa Trinitate & fide Catholica, capitulo primo.

TERTIA CONCLUSIO.

Inuocans Daemonem, & non credens ipsum esse Deum, aut Dei amicum, imo in malo obstinatum credat tamen ipsum inuocare, non esse peccatum, aut saltem non graue peccatum. Hæreticus est. Patet quia in multis sacra Scriptura loci habetur, quod inuocare, consuleri, vel aliquid ab eis expetere, graue peccatum est. Vnde Deuter. 20. Anima, qua declinauerit ad Magos & Ariolos, interficiam illam de medio populi mei. Item, quia in omni inuocatione Daemonis fit pactum cum eo. Qui cum verum aliquando dicit, hoc facit, ut assuescat ad hoc ut ei credatur.

Diabolus aliquando dicit verum, ut falsum obtineat.

QUARTA CONCLUSIO.

Inuocans Daemonem tacite vel expresse, non credens ipsum fore Deum nec Dei amicum, sed potius in malo obstinatum, & quod inuocando grauiter peccat. Sed hoc facit, ut quod optat à Demone obtineat, talis in re Hæreticus non est, licet pro Hæretico sit habendus. Probatur prima pars, quia talis non discedit corde à fide, Igitur hæreticus non est. Secunda pars patet, quia Ecclesia iudicat de interioribus per exteriora.

Quidam pro hæreticis sunt habendi, etsi tales in re non sint.

QVINTA CONCLUSIO.

Petens à Dæ-
mone ipsius
potentiam
excedentia,
Hæreticus
est.

Petens à Dæmone inuocato ea quæ excedunt Dæmo-
nis potentiam, inuocans tamen, credit Dæmonem
ista posse: puta mortuū suscitare, (vt Saul videbatur
credere posse Pythoniſſam facere) talis inuocans, sic pe-
tens & credens, Hæreticus est. Patet, quia qui credit
aliū à Deo à se posse facere, quæ pertinent præciſe ad
diuinum posse, Hæresis est: quia tunc aliū à Deo non
foret, sed Deus ipse foret, ergo hoc à Dæmone petens, &
sic credens, Hæreticus est. Antecedens & consequentia
ex se patent.

SEXTA CONCLUSIO.

Dæmon libe-
rum arbitriū
hominis co-
gere non po-
test.

Petens à Dæmone ea quæ sunt contra humani arbi-
trij libertatem vt quod cogat mulierem ad cōſue-
tudinē libidinosi hominis voluntati, vel ad aliquid, ſu-
per quo habet dominium ſui actus faciendi, & credens
inuocans Dæmonē ista posse, Hæreticus est. Patet, Nam
credere liberum arbitriū hominis à Dæmone posse co-
gi, est Hæresis: quia directe obuiat dictis ſacra Scriptu-
ra. Dicitur enim Eccleſiaſtici decimo quinto: Deus
initio conſtituit hominem, & reliquit eum in manu
conſilij ſui. Et Geneſis decimo: Sub te erit appetitū
tuus, & tu dominaberis illi. Et Rom. 8. Scio quod ne-
Angeli, neq; principatus, neq; poteſtates poterunt
ſeparare a Charitate.

SEPTIMA CONCLUSIO.

Petens à Dæmone ea quæ non excedunt eius poten-
tiam, vt puta, ligare virum, ne carnaliter vxore
cognoſcat, aut quod domū alicuius euertat: & credens
Dæmonem

Demonem talia posse etiā si non sit permissum à Deo: talis inuocans & petēs Hereticus est. Patet, quia talis de primo articulo fidei, (nempe de Dei omnipotentia) male sentit, ergo Hereticus est. Male etiam sentit de sacra Scriptura: quia hominē percutere, ignem immittere, ventum cōmouere, & domum euertere, (secundum beatum Augustinum, & recitatur 26. quæst. 5. c. Nec mirum.) non excedūt naturalem Demonis potestatem. & tamen ista non egit Sathan contra beatum Iob, nisi à Deo permissus & licentiatus, vt patet Iob primo. Patet etiam in Magis Pharaonis, qui impediti à domino cinifes facere non potuerunt. Exod. 8.

OCTAVA CONCLUSIO.

Inuocans Demonem, & petēs ea quæ excedunt Demonis naturalē scientiam, vt pote, futura quæ non habent causas determinatas in natura, sed dependēt à Dei vel hominis volūtate, vt quis bella geret, quis auaritia inferuiet, quis gladio aut veneno peribit, quis damnabitur, aut quando extremi iudicii dies erit: talia petens, & credens Demonem ista scire. Hereticus est. Patet, quia scire prædicta futura, est solius Dei, Ps. 41. Annunciate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dū estis vos. Et Actuum 1. Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ pater posuit in potestate.

Excedentia
naturalem
Demonum
scientiam.

Ex hoc patet error Genethliacorum, qui ex die natiuitatis, fortunam hominis ac successum, etiā in singulis actibus prænunciare se posse iactant: quos irridens Iuuenalis ait: Si prurit frictus ocelli Angelus, inspecta genesi collyria poscit. Nec obstat, si Astrologi de talibus

Genethliacorum error.

Secundum
passiones
partis sensiti-
uæ homines
astris subiu-
ciuntur.

sepius vera prædicunt, quia ut plurimum homines pas-
siones partis sensitivæ sequuntur, secundum quam astris
subiiciuntur. Patet etiam error divinantium per so-
mnia futuros hominum eventus, a libero arbitrio de-
pendentes.

De somniis,
quæ sunt cau-
sæ futurorū
eventuum.

Est tamen hic sciendum, Quod quadam sunt so-
mnia, quæ sunt causa futurorū eventuum: ut quā-
do ex his quæ somnians vidit, movetur postea in vigiliā
ad aliquid agendū aut vitandum, ut recitat Galenus
de quodam Cræco, qui somniavit- quod si minueretur
in e- duos digitos, sanaretur: qui cum euigilasset, se-
cit minui & sanatus est.

Alia sunt somnia, quæ solum sunt signa futurorum
eventuum, & non causa, ut sunt illa, quæ habent cau-
sam convenientē eis & futuris eventibus siue illa cau-
sa fuerit corporalis, siue spiritalis. Corporalis quidem
ut quando ex impressione cælestium corporum & et-
iam aeris circumstantiis immutatur corpus & imagi-
natio dormientis. Sic dormienti apparent aliqua visio-
nes conformes dispositioni corporū cælestium & ele-
mentorum: prout sunt causæ aliquorum eventuum fu-
tutorum, sicut quando d'sponuntur elementa ad sere-
nitatem, vel pluviā, aut aliqua huiusmodi appa-
rent dormienti aliqua phantasia, cōformes illi disposi-
tioni. Vnde & bruta animalia percipiunt frequenter fu-
turos temporū eventus serenitatis & pluvie, ex cir-
cūstantiis aeris immutatione. Et ita dicit Philosophus
octavo Physicorum, quod a cōtinente nos, fiunt multæ
mutationes in nobis.

A continēte
nos multæ
fiunt muta-
tiones in no-
bis.

Spiri-

Spiritualis autem causa somnij est quandoq, Deus, Causa som-
norum
Deus vel
Diabolus.
quandoq, Diabolus, Deus quidem, ut quando mini-
sterio Angelorū reuelat in somnijs aliqua futura, quo-
rum ipse est futurus causa, secundum illud Num. 12.
Si fuerit inter vos Propheta Domini, in visione appa-
bo ei, vel per somnum loquar ad eum. Diabolus autem
ut quando ad deceptionem hominum disponēdo inte-
rius phantasma, facit apparere aliqua futura, qua
ipse est factururus.

Alia sunt somnia, qua nec sunt causa futurorum
euentuum, nec signa: sed sunt solū motus simulaculo-
rum: sicut sunt omnia illa somnia, qua causantur in
dormiente ex aliqua causa interiori: qua duplex est,
animalis scilicet, & corporali. Animalis quidem, ut
quando occurrunt homini dormienti phantasmata
conuenientia ei, circa qua eius cogitatio vel locutio
fuit in vigilia immorata. Vnde homines solliciti & co-
gitatini circa aliqua frequenter somniāt de illis. Ideo
dicit Macrobij super somnio Scipionis: Sape fit, ut co-
gitationes sermonesq, nostri appareant aliquid in so-
mno tale, quale vigilans sapissime solebat agitare vel
loqui. Propter quod Claudian. dicit:

De somnijs,
quæ sunt
motus simul-
aculorum.

Omnia quæ sensu voluuntur vota diurno,

Pectore sopito redit amicitia.

Quis venator defesta thoro cū mēbra reponit,

Mens tamen ad siluas, & sua lustra redit.

Corporalis autē, sicut quādoq, ex aliqua interio-
ri dispositione corporis formatur aliq, motus in
phantasia dormientis, conueniens illi corporali disposi-

tionis

Frigida natura somnia sunt de aquis.

tioni sicut homini, qui abundat in frigidis humoribus, occurrit in somno plantastatio, quod sit in niue vel in aqua. Propter quod Medici dicunt, intendendum esse somniis ad cognoscendum interiores hominis dispositiones.

Cholerici somniant ignea.

Ad hunc etiam modum reducuntur omnia somnia, sequentia complexionum hominum, sicut Cholerici somniant ignea & agilia: unde somniant frequenter se volare, comburi. Flegmatici somniant aquatica, ut quod sint in aqua vel niue. Et Melancholici somniant nigra & discolorata: Sanguinei vero lata.

Melancholici nigra. Sanguinei lata. Cibus variat somnia.

Ad hunc etiam modum reducuntur omnia somnia, que sequuntur naturas ciborum. Nam quod complexio facit per naturam, hoc cibi faciunt per accidens.

Affectiones formant somnia.

Ad hunc etiam modum reducuntur omnia somnia, que sequuntur appetitum hominis & affectionem sicut auarus somniat de auro & argento, famelicus de cibo, studiosus de lectione & disputatione. & sic de aliis.

Ad hunc etiam modum reducuntur omnia sequentia naturas & conditiones infirmitatum. Tales tamen cause somniorum, non sunt cause futurorum euentuum, cut prima. Unde huiusmodi somnia per accidens se habent ad futuros euentus, & si quandoque simul concurrant, hoc erit casuale & fortuitum.

Si quis ergo utatur somniis ad precognoscenda futura, secundum quod somnia procedunt ex eleuatione diuina, vel ex causa naturali intrinseca, quantum potest virtus talis se extendere, non erit diuinitas illicita. Si autem huiusmodi Diuinitas causetur à Damone, cum

quod

quo pacta habentur expressa (cum ad hoc inuocatur)
vel tacita, tunc erit illicita & superstitiosa.

Sed quidem de Magis, Geomanticis, Hydromanticis, Pyromanticis, & aliis Diuinatoribus consimilibus, qui ex protractionibus punctorum factis sine deliberatione, & ex proiectione plumbi liquefacti in aqua aut ex aliis huiusmodi vanitatibus futura prænunciare videntur. Dicendum, quod prænunciationes quæ sunt ex talibus signis, originem habent à Damone, qui se immiscet descriptionibus punctorum, & aliis superstitiosis obseruantis, & eius operatione disponuntur prædicti motus præter deliberationem existentes. secundum quod congruit dispositioni futurorum euentuum, eorum quidem quos naturaliter ipse cognoscit.

NONA CONCLUSIO.

Si petantur à Damone pronunciari certitudinaliter futura, quæ habent causas determinatas in natura, non de necessitate producentes, sed vt in pluribus & frequenter, vt prædicere, si pluuia, siccitates aut sterilitates erunt, & credat inuocans Damonem scire ista certitudinaliter euenire, talis Hæreticus est. Patet, quæ talis certitudinalis huiusmodi futurorum cognitionem, quæ pertinet soli Deo, credit pertinere etiam creaturæ, & per consequens creaturæ fore Deum, ergo sic credens Hæreticus est.

DECIMA CONCLUSIO.

Si petatur à Damone reuelari præterita, vel præsentia nobis abscondita, Damoni autem manifesta, et credat inuocans, talia per Damonem reuelata, infallibiliter

Deiis, qui diuinant per ficta pictaque puncta, & plumbum liquefactum.

Qui petit à Demone vt sibi reuelet futura

to, credit Dia-
bolū non esse
mendacij pa-
trem.

biliter ita esse sic credens Hæreticus est. Patet, quia credere, Damonem non fore mendacij patrem & verum semper esse eius sermonem vel reuelationem, Hæresis est, quia repugnat sacra Scriptura. Vnde Ioā. 8. habetur. Ille homicida erat ab initio. & in veritate non stetit, cum loquitur mendacium ex propriis loquitur, quia mendax est.

Mendacium
obmutescat.

Vnde Chrysost. super Matth. super illo verbo, quod dixit Iesus Damon: obmutescere. Salutiferum, inquit, nobis dogma datur, ne credamus Damonibus quamcunque denuncient Veritatem. Et quia Magi, Malefici incantatores, & Demonū inuocatores talia multa de Damonis potentia & scientia pertinaciter credunt, merito tales à Christi fidelibus tanquam Hæretici sunt euitandi.

EX supradictis infero quod artes Magicae quae inuocationes Damonum & pacta cum eis consulant, merito omni iure sunt prohibita: quia mala & perturbatiua omnis Politiae, Cuius oppositum tenuit praeclara intelligentia vir Magister & Dominus nouissime Vesperiatius in simili actu dicens, quod studium Magicarum artium valet ad salutem fidelium. Et quae probatio corollarj mei est sui dicti confutatio.

Contra Magi-
strum quē-
dam, qui de-
fendebat, Ma-
gicas artes ad
salutem con-
ducere fide-
lium.

Probatur primo, quod iure naturali haec artes sunt prohibita & mala: quia nocere innocenti, iure naturae est vitium. Sed Malefici Magicis artibus plerumque nocent innocentibus, ut patet de fascinariis & aliis Maleficiis. Ergo iure naturae tales artes sunt prohibita. Quod iure diuino patet Exodi 12. Maleficos non patio-

patieris viuere. Et Leui. 20. Vir, siue mulier, in quibus Pyth. nicus, vel spiritus diuinationis fuerit, morte moriantur, lapidibus obruent eos: sanguis eorum sit super eos. Vnde propter hoc peccatum Ochozias infirmus mortuus est, quarto Regum primo, & Saul primo Paralipomenon decimo.

Quod Iure Canonico sint prohibita, patet, quia Pœna Magorum statuta in Iure Canonico. Diuinatoribus & Maleficis occultis imponitur pœnitentia quadraginta dierum, extra de Sortilegiis. cap. 1. Si notorii sint, Eucharistia negatur, de consecr. d. 2. pro dilectione. Si sit clericus, deponendus est, & in Monasterium retrudendus. 26. q. 5. Si quis Episcopus.

Vbi sic habetur: Si quis Episcopus est, aut Presbyter, aut Diaconus, vel quilibet de ordine clericorum, Aruspices, aut incantatores, aut ariolos, aut certe augures, vel sortilegos vel qui profitentur artem Magicam, aut aliquos eorum similia exercētes consuluisse fuerit deprehensus ab honore dignitatis sua suspensus Monasterij curam excipiat, vbi pœnitentia perpetua deditus, scelus admissum sacrilegij soluat.

Si laicus, excommunicationem incurrit. 26. q. 5. Si quis Ariolos. Tales etiam infames sunt, & qui ad eos concurrunt, vnde nec ad accusationem debent admitti. 2. q. 5. 8. quisquis.

Quod Iure ciuili prohibeantur patet, quia insectatores earum delicti mortis supplicio subiacerent. C. de maleficiis. l. nemo. l. culpa. et l. multi. vbi sic habetur: Pœna constituta Magis à Iure ciuili. Multis Magicis artibus ysi, elementa turbare, vitas infantium labefacere non dubitant, & manibus accitis **audent**

audent ventilare, vt quisq; suos conficiat malis artibus inimicos. Hos quādo natura peregrini sunt, feralis pestis absumat. Et legibus duodecim tabularum pœnæ grauisimæ Malefica sunt impositæ: patet per Tullium libro de legibus.

Pœtarum testimonio cōtra execrandam Magiā.

POëta etiam sentiunt has artes esse vitandas. Vnde Virgilius 4. Aeneidos, vbi Dido sororem sic alloquitur: Testor chara Deos, & te germana tuumq; Dulce caput, Magicas in vitam accingere artes.

Nec valet dicere, vt videtur, quod notitia istarum artium in se sit bona & vtilis, quanquam vsus earum sit perniciosus, quoniam 26. q. 2. habetur, quod Christiana pietas condemnat Mathematicas, etiam si vllum sacrificium vel vlla preces ad aliquem spiritum dirigantur.

Non studendum propterea Magiæ vt hac ratione illos confutemus.

Si autem dicatur, quod studium istarum artium sit licitum ad eas confutandum & reprobandum. Hoc non placet, (saluo meliori iudicio) primo, quia per hoc retardarentur homines à studio vtilium artium. Secundo, quia cum homines naturaliter scire desiderant, ea magis quæ admirationem secum ferre videtur, esse non posset, quin imbuti his perniciosis artibus, experimento scire cupiant, mira illa quæ per eas fieri posse pollicentur. Et sic patet confutatio sui dicti.

In Hispania quondam nō tollerabātur artes Magicæ.

Ex quibus simul cum optima illius regni politia infero, quod nec apud Toletum, nec apud Salamāticam, aut quamlibet aliam Hesperia partem hac tempestate Magica artes tollerantur.

Sed est sciendū, quod iam olim apud Salamāticam primum

urbem, Idoliæ marmoreum in profundissima cauea positum colebatur, cui Damon assistebat, instruens in huiusmodi artibus eos, qui sibi certis pactis & inuocationibus subicere volebant, qui post tractum temporis in quibusdam affectibus admirabiles apparebant. Veruntamen non modo a diebus multis, verum et ab æni antiquissimus cauea illa obstructa est, & desuper Ecclesia fabricata. Idolum vero prædictum ante Ecclesiam, in via publica à pertranseuntibus conculcatur adeo, ut vix sculptura vestigium appareat. Et sic patet corollarium.

Per marmoream statuam Satan paciscitur in Hispania cum Magis.

ET quia ea, quibus Magica artes acrius sunt improbatæ ex Christi doctrina sunt acceptæ, infero finaliter. quod Christi doctrina fideles omnes à Magorum Maleficis purgantur. Quod est corollarium respectu ad quaestionem per sacra legis Doctorem mihi propositam. Cui atq; vobis diuinarum literarum in terris arbitris, dicta submisso corrigenda.

FINIS.

TRA